

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 82

гр. Пловдив, 28.02.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Васил Ст. Гатов

Членове: Милена Б. Рангелова
Деница Ц. Стойнова

като разгледа докладваното от Милена Б. Рангелова Въззивно частно наказателно дело № 20225000600082 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава XXII - чл. 345 вр. с чл. 450 от НПК.

Образувано е по въззивна жалба на адв. В. С., защитник на осъдения Б. Т. Е., против определението № 40 от 10.02.2022г., постановено по ч.н.д. № 13/2022г. по описа на ПзОС, с което е отхвърлена молбата му за замяна на наложено му наказание „доживотен затвор“ с лишаване от свобода за срок от тридесет години.

В жалбата се твърди, че атакуваното определение е незаконосъобразно, доколкото не съобразявало констатацията за зловредни и унижителни условия в затворите на РБ, направена в решения на ЕСПЧ. Жалбата е придружена от копие от решение на Пазарджишкия адм. съд по адм.д. № 726/21 г., с което било констатирано, че осъденият е поставен в унижителни и жестоки условия в нарушение на чл. 3 от ЕКЗПЧОС. Отделно от тези съображения се изразява виждане, че трябва да му бъде даден шанс да покаже по-голяма промяна в положителна насока.

ПЛОВДИВСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, като въззивна инстанция, след като се запозна с доводите във въззивната жалба, с атакуваното определение и прецени събраните по делото данни, намери, че жалбата е подадена в срок, от легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, а разгледана по същество, е неоснователна.

Няма спор по делото относно наличието на първата предпоставка за претендираната замяна. Действително осъденият Е. фактически е изтърпял повече от 20 години от наложеното му наказание доживотен затвор.

Няма ги обаче другите предпоставки. За да се счете за основателно подобно искане, трябва да има доказателства за поправяне на осъдения. Става дума не за временно състояние, проявено в откъслечни или спорадични позитивни прояви, а за траен стремеж към общественоприемлива жизнена стратегия и изградена способност да се постигне. Подобна позитивна промяна може да се установява с всички възможни източници на информация за действията и бездействията на осъдения по време на изтърпяване на наказанието. Това означава цялостно изследване на неговия

пенитенциарен престой.

Документите, които се съдържат в затворническото досие на Е., и дадените становище на началника на Затвора гр.* и психологично заключение на психолога на затвора съдържат някои положителни данни: през 2006г. наложените на Е. през 2003г. и 2005г. наказания били заличени, а след показано добро поведение през 2009 г. режимът на наказанието му бил заменен от специален в строг, рискът от причиняване на вреди на затворническите служители, а също рискът от зависимости са ниски, осъденият се проявява като тих, изпълнителен и склонен към себеразкриване, оптимистично настроен, със стремеж да задържи в рамките на средната агресията, която проявява при неудовлетворяване на интересите си, с мотивация да работи (макар и недостатъчно устойчива) и желание да бъде част от обществото, с родителска съпричастност към сина си и запазени топли отношения с фамилията кръг.

От друга страна, все още се открояват среден риск от вреди по отношение на останалите лишени от свобода и множество проблемни и гранични зони – отношение към престъплението, начин на живот и обкръжение, злоупотреба с алкохол, междуличностни проблеми и умение за мислене. Преодоляването на изброените проблеми е затруднено поради перманентни адаптационни кризи и проблемна приспособимост към наложените обстоятелства на фона на чести опозиционни настроения и деструктивни тенденции, които осъденият омаловажава, незачитане на чуждото мнение и отказ за компромиси. Всъщност при все двадесетгодишните усилия на затворническата администрация Е. все още не е изградил способност за адекватна оценка на житейските ситуации, напротив – затруднява се при вземане на адекватни решения и не умее да предвижда последиците от своите действия, нито може да отлага във времето удовлетворяването на своите елементарни потребности.

Като особено отчетлива се очертава липсата на самоконтрол, довела до неустойчиво дисциплинарно поведение. По време на пенитенциарния престой Е. е допускал периодични дисциплинарни нарушения, за които е наказван, вкл. с изолиране в зона с повишена сигурност. От наказанията не са заличени само четири, но ПАС споменава тяхното множество, за да наблегне на ритмичността на отрицателното поведение на осъдения и на тенденцията за кратки периоди на „затишие“. Съвсем явно е, че коментираните наказания не са успели да постигнат своите цели, а и изготвеният заключение психолог е констатирал, че Е. се стреми да игнорира, оправдава и подценява своите наказани отрицателни прояви и трудна възприемчивост към ограничения и изисквания. Заслужава да се засегне и фактът, че напоследък въпросните прояви са зачестили, като на осъдения са налагани дисциплинарни наказания през м. септември и м. ноември 2020 г. и два пъти през м. май 2021 г.

ПАС споделя становището на първия съд, че заради посочените по-горе непреодолени проблеми търсената замяна би била ненавременна. Вижда се, че поведението на осъдения Е., разгледано в цялост, не разкрива съзнателно и категорично поправяне.

Споделим е и крайният извод на решаващия съд, че корекционната работа с г-н Е. трябва да продължи в набелязаните насоки – формиране на действително критично отношение към стореното престъпление, към периодичните дисциплинарни нарушения, а и към собствената личност, приучване към разумен и адекватен подход при решаване на проблеми, разпознаване на тези проблеми и осмисляне на последствията от постъпките си, запазване мотивацията за трудова дейност с цел осмисляне на свободното време и разгръщане на адаптивните умения.

ПАС взе предвид факта на пребиваване на осъдения в неблагоприятни битови условия в * затвор, които „са създавали и все още създават предпоставки за увреждане на психическото здраве на лишените от свобода, за уронване на човешкото им достойнство и (...) за заплахата за здравето им поради липса на осъществени елементарни хигиенни стандарти“ и респ. са нарушавали и нарушават изискванията по чл. 3 от ЕКЗПЧОС и чл. 29, ал. 1 от Конституцията на РБ. Не възприе виждането, че въпросната констатация в Решение № 805/03.11.21 г. по к.а.н.д. № 726/21 г. на ПзАдмС (производството по което е било образувано на основание чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС) води автоматично до уважаване искането за замяна на търпяното наказание „доживотен затвор“. От една страна, подобна теза не се оказва съвместима с изискванията за напредващ корекционен процес, които в случая не са изпълнени, както правилно е отбелязал окръжният съд. От друга страна, осъденият всъщност е вече компенсирал за обсъжданото нарушение по Конвенцията – с цитираното решение му е присъдено обезщетение за претърпени неимуществени вреди от пребиваването му в * затвор в периода 09.05.16 г. – 20.01.21 г.

С оглед направената и от въззивната инстанция констатация за недостатъчност на пенитенциарно въздействие и на компенсирането на жалбоподателя за нарушението по чл. 3 от Конвенцията, жалбата се оказва неоснователна, а атакуваният съдебен акт – законосъобразен, поради което ПАС

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определението № 57 от 10.02.2022 г., постановено по ч.н.д. № 13/2022 г. по описа на ОС – Пазарджик, с което е оставено без уважение искането на осъдения Б. Т. Е., с ЕГН: ***** за замяна на наказанието „доживотен затвор“ с „лишаване от свобода“ за срок от тридесет години.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на протест и обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____